

ZARZĄD ODDZIAŁOWY
NIEZALEŻNEGO SAMORZĄDNEGO ZWIĄZKU ZAWODOWEGO
FUNKCJONARIUSZY STRAŻY GRANICZNEJ
przy NADWIŚLAŃSKIM ODDZIALE STRAŻY GRANICZNEJ W WARSZAWIE
ul. Komitetu Obrony Robotników 23, 02-148 Warszawa

NSZZ FSG / 5128/18
06 CZE. 2018

Warszawa, dnia 06 czerwca 2018 r.

Pan Joachim BRUDZIŃSKI
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Szanowny Panie Ministrze

Zarząd Oddziałowy Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy Straży Granicznej przy Nadwiślańskim Oddziale Straży Granicznej w trosce o przyszłość funkcjonowania Oddziału zwraca się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o rozważenie zainicjowania zmian legislacyjnych w zakresie dotyczącym odpowiedzialności majątkowej funkcjonariusza, braku zabezpieczenia finansowego na wypadek utraty zdrowia w związku z pełnioną przez nich służbą oraz braku systemowej bezpłatnej pomocy prawnej dla tych funkcjonariuszy, którzy padli ofiarą bezpodstawnych oskarżeń i pomówień, a także dodatkowego zarobkowania funkcjonariuszy Straży Granicznej.

Na wstępie wskazujemy, że istotnym elementem służby każdego funkcjonariusza jest korzystanie z mienia Skarbu Państwa znajdującego się w dyspozycji organu lub jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych albo nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych. W sytuacji, gdy funkcjonariusz, który wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków służbowych ze swojej winy wyrządził szkodę w w.w. mieniu, ponosi odpowiedzialność majątkową w granicach rzeczywistej straty i tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, chociażby wynikająca z niego szkoda powstała po rozwiązaniu stosunku służbowego (art. 2 ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Celno-Skarbowej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego i Centralnego Biura

Antykorupcyjnego - Dz.U. z 2018 r. poz. 388 ze zm.). Jednakże, gdy dojdzie do nieumyślnego uszkodzenia takiego mienia stosownie do art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 7 maja 1999 r. funkcjonariusz odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną nieumyślnie jest obowiązany do zapłaty odszkodowania w wysokości wyrządzonej szkody, jednak odszkodowanie nie może przewyższać kwoty trzymiesięcznego przysługującego mu uposażenia. Z tych powodów funkcjonariusze czują nieustanną obawę związaną z ewentualnymi konsekwencjami użytkowania służbowego sprzętu w przypadku, gdy nastąpi awaria lub uszkodzenie. Dlatego też ważnym jest ustawowe uregulowanie tych kwestii w postaci zagwarantowania przez organy państwa ubezpieczenia od następstw takich zdarzeń w postaci, np. ubezpieczenia AC lub OC funkcjonariuszy Straży Granicznej.

Wskazujemy również, że służba w formacji mundurowej, jaką jest Straż Graniczna, wiąże się w praktyce z częstymi bezpodstawnymi oskarżeniami i pomówieniami kierowanymi przez osoby, w stosunku do których wykonywane są czynności służbowe. Wyraża się to w szczególności na zarzucaniu nam przekroczenia uprawnień podczas np. interwencji. Po wyjaśnieniu sprawy, która na ogół kończy się stwierdzeniem, że nie doszło do naruszenia przez funkcjonariusza przepisów, brak jest reakcji położonych w zakresie ewentualnego pociągnięcia do odpowiedzialności, np. z art. 233 k.k., 234 k.k., 235 k.k., osoby która fałszywie funkcjonariusza oskarżyła. Ponadto uważamy, że wobec osób pomawiających funkcjonariusza zasadą powinno być kierowanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 212 § 1 k.k. wraz z wnioskiem o objęcie sprawy przez prokuraturę ściganiem z urzędu ze względu na interes społeczny. Jednocześnie wskazujemy, że w przypadku kierowania pod adresem funkcjonariusza oskarżeń związanych z pełnieniem służby, on sam musi wyłożyć koszty udzielonej pomocy prawnej, których zwrot następuje na podstawie art. 71a ustawy, jeżeli postępowanie karne wszczęte przeciwko funkcjonariuszowi o przestępstwo popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych zostanie zakończone prawomocnym orzeczeniem o umorzeniu wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego lub niepopelnienia przestępstwa albo wyrokiem uniewinniającym. Nie ma jednakże żadnych instytucjonalnych uregulowań, zapewniających funkcjonariuszom udzielenie pomocy prawnej w tego typu sytuacjach. Dlatego też naszym zdaniem zasadne byłoby wprowadzenie uregulowań ustawowych, które by taką bezpłatną pomoc zapewniły każdemu funkcjonariuszowi.

Ponadto widzimy potrzebę ustawowego objęcia funkcjonariuszy Straży Granicznej dodatkowym ubezpieczeniem na wypadek śmierci, odniesienia obrażeń w związku z pełnioną służbą, ciężkiej choroby lub konieczności poniesienia kosztów rehabilitacji. Pomimo, że funkcjonariusze podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia, to jak wynika z doświadczenia życiowego świadczenia te są niewystarczające. W szczególności dotyczy to nowoczesnych metod leczenia czy też stosowanych leków, jak również dostępu do rehabilitacji w optymalnym czasie do uzyskania poprawy zdrowia. Obecnie w sytuacji wymagającej szybkiego leczenia nowoczesnymi metodami lub też niezwłocznego wdrożenia rehabilitacji funkcjonariusz sam musi opłacać takie usługi. Dlatego

też tak ważnym jest, by w ustawie o Straży Granicznej pojawiły się przepisy dotyczące dodatkowego ubezpieczenia od w.w. zdarzeń.

Na koniec zwracamy uwagę, że stosownie do art. 67 ustawy o Straży Granicznej (Dz.U z 2017 r. poz. 2365 ze zm.) funkcjonariusz nie może bez zezwolenia przełożonego podejmować zajęcia zarobkowego poza służbą. W związku z art. 3 ust. 4 i art. 67 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej Komendant Główny Straży Granicznej wydał Wytyczne nr 65 z dnia 17 kwietnia 2015 r. w sprawie udzielania zezwoleń funkcjonariuszom Straży Granicznej na podjęcie zajęcia zarobkowego poza służbą (Dz.Ur. KGSG z 2015 r. poz. 27 ze zm., dalej Wytyczne). Zgodnie z § 2 ust. 1 tych Wytycznych udzielenie funkcjonariuszowi zezwolenia może nastąpić jeżeli zajęcie zarobkowe nie będzie:

- 1) kolidować z wykonywaniem zadań lub obowiązków służbowych przez funkcjonariusza;
- 2) pozostawać w sprzeczności z interesem służby i jej zadaniami;
- 3) naruszać prestiżu oraz dobrego imienia służby;
- 4) podważać zaufania do bezstronności funkcjonariusza przy wykonywaniu zadań i obowiązków służbowych;
- 5) sprzeczne z zasadami etyki zawodowej funkcjonariuszy Straży Granicznej;
- 6) prowadzić do wykorzystania autorytetu urzędowego, informacji służbowych lub środków publicznych do celów pozasłużbowych, albo w sposób sprzeczny z ich przeznaczeniem;
- 7) prowadzić do pogorszenia zdolności fizycznej lub psychicznej funkcjonariusza do pełnienia służby.

Zgodnie z § 5 ust. 1 wytycznych przełożony, który zapoznaje się z wnioskiem w ramach przekazywania go drogą służbową, udziela wnioskowi poparcia albo odmawia udzielenia poparcia, zaś w ust. 2 wskazano, że odmowa udzielenia poparcia wymaga uzasadnienia. W § 9 ust. 1 unormowano rodzaje podejmowanych przez przełożonego decyzji, który:

- 1) udziela zezwolenia,
- 2) odmawia udzielenia zezwolenia,
- 3) może zwrócić wniosek do komórki właściwej w sprawach osobowych w celu uzupełnienia ustaleń dokonanych w trakcie wykonywania czynności, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1 - 4, o elementy niezbędne w jego ocenie do rozpatrzenia wniosku.

Stosowanie do § 10 Wytycznych zawiadamia się pisemnie funkcjonariusza o udzieleniu zezwolenia lub odmowie udzielenia zezwolenia na dodatkowe zajęcie zarobkowe poza służbą.

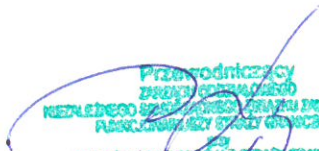
Nakreślając pokrótce uregulowania dotyczące udzielania zgody na dodatkowe zatrudnienie wskazujemy, że tak ważką decyzją, jak odmowa udzielenia takiej zgody zgodnie z przytoczonymi przepisami nie podlega uzasadnieniu, w sytuacji gdy nawet „zwykła”

odmowa udzielenia poparcia przez przełożonego musi być uzasadniona (§ 5 ust. 2 Wytycznych). Ponadto, od takiej decyzji nie przewidziano żadnej drogi odwołania.

Podkreślenia wymaga, że sytuacja finansowa funkcjonariuszy Straży Granicznej jest bardzo trudna. Od 2009 r. nie waloryzowano naszych płac, zaś wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (inflacja) rosły przez te wszystkie lata. Taki stan gospodarki spowodował znaczną utratę siły nabywczej pensji. Konsekwencją tego jest ubożenie naszej grupy zawodowej, która przecież pełni ważne role w państwie chroniąc jego granice, działając na niwie międzynarodowej w ramach kontyngentów. Możliwość dodatkowego zarobkowania poza służbą jest niebagatelnym zastrzykiem dla budżetu funkcjonariusza i jego rodziny. Jednocześnie należy nadmienić, że decyzja odmowna nie wymaga uzasadnienia, a jest tylko zapiskiem przełożonego na wniosku. Dlatego też uważamy, że przepis art. 67 ustawy o Straży Granicznej powinien zostać doprecyzowany w taki sposób, żeby odmowa wyrażenia zgody przez przełożonego na podjęcie dodatkowej pracy zarobkowej poza służbą wymagała uzasadnienia, wobec czego powinna przybrać formę rozkazu personalnego a nie adnotacji, jak jest obecnie. Zasadnym też byłoby, aby od takiego rozkazu przysługiwało odwołanie zgodnie trybem przyjętym w postępowaniach w sprawach osobowych, a w konsekwencji by rozkaz podlegał kontroli sądów administracyjnych.

Mając powyższe na uwadze zwracamy się do Pana Ministra o przeanalizowanie problemów, wskazujących na konieczność przeprowadzenia procesów legislacyjnych w ustawie o Straży Granicznej. Pozwoli to na zainicjowanie zmian w służbie, które to mogą być początkiem pozytywnych reform wpływających na warunki pełnienia służby. Będziemy wdzięczni za poinformowanie o podjętych w związku z niniejszym pismem działaniach.

z pozdrowieniami

Przedmówca
Zastępca
Naczelnego Biura Organizacji i Kadr
Funkcyjny Straży Granicznej
NACZELNIK BIURA STRAŻY GRANICZNEJ
Robert Lis

Do wiadomości:

Komendant Główny Straży Granicznej

Komendant Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej

Rzecznik Praw Obywatelskich

AL. Solidarności 77

00-090 Warszawa